

VÝUKOVÝ MATERIÁL

LITERÁRNÍ MAPA
ČESKOSLOVENSKÉ
REPUBLIKY

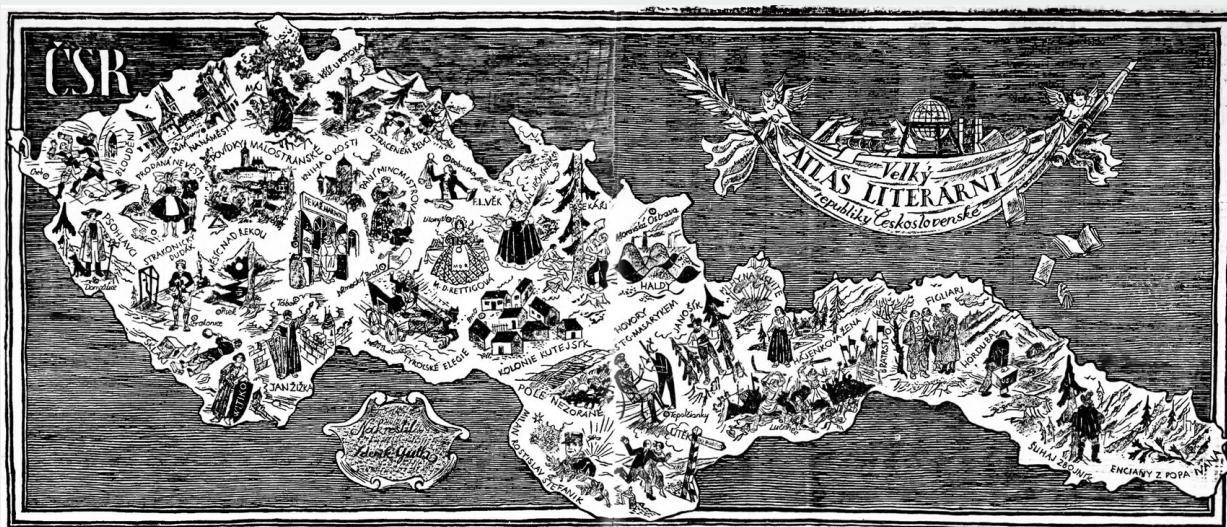
DÍLA ČESKOSLOVENSKÝCH A
NĚMECKÝCH AUTORŮ 1830-1933

METODIKA I

ZŠ A SŠ I

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA I

Literární mapa Československé republiky

ZDROJ OBRÁZKU: Velký atlas literární republiky Československé. Lidové noviny. 28. 10. 1933, č. 41. str. 8–9.

Literatura první Československé republiky

První světová válka zásadně ovlivnila způsob pohledu na svět. Pozornost se přesunula k člověku a zásadním otázkám jeho života. Literaturu 20. a 30. let 20. století na našem území ovlivnil vznik samostatné Československé republiky. Během tzv. první republiky došlo ke kulturnímu rozkvětu českých zemí. Kultura se rozvíjela i v rámci početné německé menšiny, žijící na našem území. Prudký rozvoj gramotnosti a vzdělanosti výrazně ovlivnil literaturu. Zvýšila se poptávka po literatuře a technologický pokrok umožnil pokles cen knih a časopisů. Díky rostoucímu počtu čtenářů získali autoři větší svobodu a nezávislost, což vedlo k uvolňování konvencí a volání po ještě větší svobodě. Cenzura ještě nebyl úplně zrušena, ale došlo k jejímu radikálnímu omezení.

Na území první československé republiky vznikly nebo se rozvinuly například literární proudy: česká moderna, anarchističtí buřiči, avantgarda (český Devětsil), surrealismus, poetismus, dále pak legionářská literatura.

Metodika: K čemu zdroj slouží a pro koho je určen?

Předmět:

český jazyk a literatura

Pro koho:

Tato úloha je vhodná pro 8. a 9. ročník ZŠ jako opakování učiva z literatury 20.–30. let 20. století, lze ji zařadit i pro 3. ročník SŠ a maturanty jako opakování k maturitní zkoušce.

Potřebný čas:

- Hlavní úkol: 45 min.
- Pokud se rozhodnete zadat žákům všechny úkoly, jejich vypracování s následnou kontrolou by mělo pokrýt 90 minut (2 vyučovací hodiny).
- Je možné zadat úkoly i jednotlivě, v tom případě se čas odvíjí od množství zadaných úkolů.

Úkoly pro práci s literární mapou:

Hlavní úkol:

1. Vypiš jednotlivá literární díla a přiřaď k nim autory ze seznamu.

Další volitelné úkoly (úkoly nejsou součástí zadání v pracovních listech)

1. Kolik je v seznamu česky, slovensky a německy píšících autorů?
2. Znáš nějaké další slovensky nebo německy píšící spisovatele, kteří žili v období první republiky na území Československa?
3. V seznamu knih se nachází kniha s názvem „Figliari“. Napiš co toto slovo znamená. Pokud nevíš, co toto slovo znamená a musíš ho dohledávat, popiš krok za krokem postup při vyhledávání.
4. Vyber si 3 díla, která tě nejvíc zaujala, a v pár větách popiš život autora a děj příběhu.
5. Jakou ze zobrazených knih jsi četl/a? Napiš na pár řádků své dojmy z četby.
6. Chybí ti zde významný český autor/ka píšící do roku 1933? Pokud ano, napiš který/á.

Obsah celého balíčku:

- Metodika pro učitele (pdf)
- Pracovní list pro studenty (word)
- Správné odpovědi pro studenty (pdf)
- Mapa k zaslání studentům (jpg)

Dokumenty určené studentům:

Zadání:

- Pracovní list pro studenty (word)
- Mapa k zaslání studentům (jpg)

Vyhodnocení:

- Správné odpovědi pro studenty (pdf)

Příloha č. 1-Pracovní list pro studenty (word soubor)

Pracovní list
Jméno a příjmení:

LITERÁRNÍ MAPA ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Literatura první Československé republiky

První světová válka zásadně ovlivnila způsob pohledu na svět. Pozornost se přesunula k člověku a zásadním otázkám jeho života. Literatuře 20. a 30. let 20. století na našem území ovlivnil vznik samostatné Československé republiky.

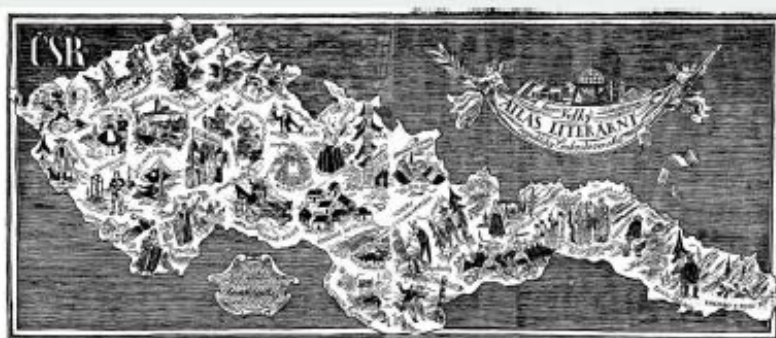
Během tzv. první republiky došlo ke kulturnímu rozkvětu českých zemí. Kultura se rozvíjela i v rámci početné německé menšiny, žijící na našem území. Prudký rozvoj gramotnosti a vzdělanosti výrazně ovlivnil literaturu. Zvýšila se poptávka po literatuře a technologický pokrok umožnil pokles cen knih a časopisů. Díky rostoucímu počtu čtenářů získal autor větší svobodu a nezávislost, což vedlo k uvolňování konvencí a volání po ještě větší svobodě. Cenzura ještě nebyla úplně zrušena, ale došlo k jejímu radikálnímu omezení.

Na území první československé republiky vznikly nebo se rozvinuly např. literární proudy: česká moderna, anarchističtí buřiči, avantgarda (český Devětsil), surrealismus, poetismus, dále pak legionářská literatura.

Instrukce

Na literární mapě lze najít 35 literárních děl od 29 českých, slovenských a německých autorů. Díla vyšla do roku 1933. Na mapě Československé republiky jsou zobrazeny lokality, ve kterých se děj díla odehrává. Přiřaď k jednotlivým autorům jejich díla, případně postupuj dle pokynů vyučujícího. Pamatuji, že k jednomu autorovi lze přiřadit i více děl.

Mapa (pro zvětšení použij mapu v jpg.)

1

3

Seznam autorů

Karel Čapek –
Jaroslav Durych –
Karel Sabina –
Elo Šándor –
Jan Neruda –
Karel Václav Rais –
Alois Jirásek –
Jaroslav Hilbert –
Vladislav Vančura –
Karel Hynek Mácha –
Karel Havlíček Borovský –
Fráňa Šrámek –
Josef Pekař –
Pavol Sochán –
Anna Maria Tilschová –
Pavol Országh Hviezdoslav –
František Sokol Tůma –
Adalbert Stifter –
Josef Kajetán Tyl –
Karolina Světlá –
Ladislav Stroupežnický –
Milo Urban –
Rudolf Těsnohlídek –
Karel Klostermann –
Ivan Olbracht –
František Serafinský Procházka –
Juraj Šujan (SK) –
Peter Jilemnický –
Stanislav Kostka Neumann –

Slovenská pomůcka:

Mlhy na úsvitě – Hmly na úsvite
Hájenkova žena – Hájnikova žena
Pole nezorané – Pole neorané

Zdroj obrázku: Velký atlas literární republiky Československé. *Lidové noviny*. 28. 10. 1933, č. 41. str. 8–9.

Správné odpovědi

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI:

Karel Čapek - Hovory s T. G. Masarykem., Hordubal
Jaroslav Durych - Bloudění
Karel Sabina - Prodaná nevěsta
Elo Šándor (SK) - Figliari
Jan Neruda - Povídky malostranské
Karel Václav Rais - O ztraceném ševci
Alois Jirásek - Psohlavci, Jan Žižka, F. L. Věk, M. D. Rettigová, Bratrstvo
Jaroslav Hilbert - Dům na náměstí
Vladislav Vančura - Pekař Marhoul, Útěk do Budína
Karel Hynek Mácha - Máj
Karel Havlíček Borovský - Tyrolské elegie
Fráňa Šrámek - Měsíc nad řekou
Josef Pekař - Kniha o Kosti
Pavol Socháň (SK) - Jánošík
Anna Maria Tilschová - Haldy
Pavol Országh Hviezdoslav (SK) - Hájenkova žena
František Sokol Tůma - Pasekáři
Adalbert Stifter (CZ-A/R-U) - Witiko
Josef Kajetán Tyl - Strakonický dudák
Karolína Světlá - Kříž u potoka
Ladislav Stroupežnický - Paní mincmistrová
Milo Urban (SK) - Mlhy na úsvitě
Rudolf Těsnohlídek - Kolonie Kutejsík
Karel Klostermann (CZ-DE) - Skláři
Ivan Olbracht - Šujah zbojník
František Serafinský Procházka - Král Ječmínek
Juraj Šujan (SK) - Milan Rastislav Štefánik
Peter Jilemnický (SK) - Pole nezanaté
Stanislav Kostka Neumann - Enciány z Popa Ivana

